

Рівненський державний гуманітарний університет

Кафедра образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва імені Степана
Шевчука

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК09

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН

(шифр і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 0.23 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація

напрямок підготовки 02 Культура і мистецтво

(шифр і назва спеціальності)

освітня програма Образотворче та декоративне мистецтво

Художньо-педагогічний факультет

2025 – 2026 навчальний рік

Робоча програма з дисципліни **МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН** для здобувачів вищої освіти за спеціальністю/освітньою програмою 0.23 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація.

Мова навчання українська.

Розробники: Ганжа М.В. кандидат педагогічних наук, доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва імені Степана Шевчука РДГУ.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва імені Степана Шевчука

Протокол від “25” вересня 2025 року № 8

Завідувач кафедри Власюк О. П. (_____)
(підпис)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією художньо-педагогічного факультету

Протокол від “29” вересня 2025 року № 8

Голова навчально-методичної комісії Власюк О.П. (_____)

Розробники, 2025 рік
РДГУ, 2025

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів –	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Обов'язкова	
Модулів –	Спеціальність: 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація.	Рік підготовки	
Змістових модулів –		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____		Семестр	
(назва)			
Загальна кількість годин –		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи –	Освітній рівень: _____	Лекції	
		год.	год.
		Практичні, семінарські	
		год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		год.	год.
		Індивідуальні завдання:	
год.			
Вид контролю:			
екзамен			
Передумови для вивчення дисципліни (перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше)			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

- надання магістрам спеціальності «023» цілісної і логічно-послідовної системи знань про дидактику підготовки фахівців вищої кваліфікації;
- розкриття концепції, основи теорії, методики і методології викладання фахових дисциплін у системі вищої школи;
- отримання базових знань структури вищої освіти в Україні у її порівнянні з національними системами вищої освіти у країнах Європи та основними принципами організації навчально-наукового процесу за Болонською системою;

- знання основних нормативів діяльності вищих навчальних закладів, структури і змісту галузевих стандартів вищої освіти України, навчальних планів з напряму і спеціальності «023», галузі знань «культура і мистецтво»;
- знання загальних питань методики проведення різних видів аудиторних навчальних занять, організації позааудиторної навчальної діяльності студентів;
- здійснення поточного та підсумкового контролю знань студентів;
- надання умінь підготовки навчально-методичних та дидактичних матеріалів з фахових дисциплін.

3. Програмні результати навчання (базуються на результатах навчання, визначених відповідною освітньою програмою, та деталізуються).

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен розумітися на:

- критеріях відбору, принципи структурування змісту фахової дисципліни у вищій школі;
- між предметних зв'язках методики викладання із іншими дисциплінами;
- сучасних інтерактивних методах навчання студентів;
- формах організації навчання студентів;
- нормах, критеріях оцінювання знань, умінь студентів;
- специфіці застосування новітніх освітніх технологій у вищій школі;
- особливості організаторської, координаційної та управлінської діяльності у вищому навчальному закладі;
- психологічні особистісні якості викладача вищої школи, професійні вимоги до нього.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Роль і завдання МВФД.

Тема 2. Зміст підготовки фахівців.

Тема 3. Навчальний графік та науково-методичні комплекси дисциплін.

Тема 4. Організація аудиторної роботи з фахових дисциплін зі студентами.

Тема 5. Особливості організації індивідуальної роботи студентів при вивченні фахових дисциплін.

Тема 6. Контроль успішності та якості навчання студента.

Тема 7. Організація роботи викладача.

Тема 8. Презентація та перевірка виконаних завдань.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма					заочна форма						
	усьог о	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	п	ла б.	ін д.	с. р.		л	п	ла б.	ін д.	с. р.

Тема 8. Презентація та перевірка виконаних завдань.												
ІНДЗ			-	-		-		-	-	-		
Усього годин												

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загальна характеристика змісту підготовки фахівця за спеціальністю за спеціальністю 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація.	
2	Аналіз освітньої програми освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» за спеціальністю «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація »	
3	Аналізування освітньої програми освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» за спеціальністю «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація »	
4	Характеристика структури і змісту робочої програми з дисципліни визначеної викладачем	
5	Характеристика структури і змісту робочої програми з дисципліни «...» (за власним вибором).	
6	Розробка структури і змісту лекції з дисципліни визначеної викладачем.	
7	Розробка структури і змісту лабораторного заняття з дисципліни визначеної викладачем.	
8	Розробка структури і змісту самостійних занять з дисципліни визначеної викладачем.	

7. Методи навчання.

- МН1 –словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- МН2 –практичний метод (лабораторні та практичні заняття);
- МН3 –наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);
- МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- МН5 –відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- МН6 –самостійна робота (розв'язання завдань);
- МН7 – індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

8. Методи оцінювання.

МО1 –екзамени;

МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

МО9 – захист практичних робіт.

9. Засоби діагностики результатів навчання (засобами оцінювання та методами демонстрування результатів можуть бути:

-екзамени;

-комплексні экзамены;

-стандартизовані тести;

-презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Види та методи навчання і оцінювання

Код компетентності (згідно ОПП)	Назва компетентності	Код програмного результату навчання	Назва програмного результату навчання	Методи навчання	Методи оцінювання результатів навчання
ЗК __		ПРН ____			
		ПРН ____			
ФК __		ПРН ____			
		ПРН ____			
ФК __		ПРН ____			
		ПРН ____			
		ПРН ____			

10. Критерії оцінювання результатів навчання. Визначити за допомогою якісних критеріїв мінімальний пороговий рівень оцінки і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку. Зазначити використовувану числову (рейтингову) шкалу.

Критерії оцінювання результатів навчання:

Суми балів за	Оцінка в ЄКТ	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
---------------	--------------	----------------------	---------------------	-----------------------	-------------------------------

100- бальн ою шкало ю	С				екзам ен	залік
90-100	А	відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	відмін но	зарахо вано
82-89	В	добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструк тивно- варіативни й)	добре	зарахо вано

74-81	C	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64-73	D	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	зараховано
60-63	E	задовільно	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			

5	5	5	5	5	5	5	5		
Модульний контроль - 20				Модульний контроль - 20					

Приклад за виконання курсового проекту (роботи)

Пояснювальна записка	Практична розробка	Захист роботи	Сума
30	30	40	100

Здобувач вищої освіти має право оскаржити процедуру та результати проведення контрольних заходів, дій адміністрації, педагогічних та науково-педагогічних працівників університету. У випадку незгоди з атестаційною (екзаменаційною) оцінкою здобувач подає апеляцію на ім'я ректора. У заяві вказується суть спірного питання. Апеляція подається після оприлюднення оцінок в одноденний термін з обов'язковим повідомленням завідувача кафедри та декана факультету. Не розглядають апеляції подані несвоєчасно або з порушенням процедури подання. У випадку надходження апеляційної заяви наказом ректора створюється комісія для її розгляду. Головою комісії призначається проректор з навчально-виховної роботи. До складу комісії входять: декан, завідувач кафедрою, викладач відповідної кафедри, який не є членом екзаменаційної комісії (екзаменатором). Відповідальність за організацію роботи апеляційної комісії, своєчасний та об'єктивний розгляд апеляційних заяв щодо результатів покладається на голову комісії.

Апеляція здобувача вищої освіти розглядається в триденний термін (рахуються робочі дні), як правило, в його присутності на засіданні апеляційної комісії. Під час розгляду апеляції члени комісії проводять співбесіду зі здобувачем вищої освіти на підставі тесту, аркуша усної відповіді або письмової роботи. Додаткове опитування здобувача вищої освіти не допускається. Рішення апеляційної комісії підтверджується підписами її членів та оголошується здобувачу вищої освіти відразу після її засідання. Згідно рішення апеляційної комісії екзаменатор (семестровий екзамен) або секретар екзаменаційної комісії (атестація) вносить відповідні зміни до екзаменаційної відомості або протоколу засідання екзаменаційної комісії.

Порядок подання і розгляду апеляцій доводяться до здобувачів вищої освіти через засоби інформації (сайт, дошка оголошень).

12. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичні рекомендації до курсу "Методика викладання фахових дисциплін у вищих навчальних закладах III-IV рівня акредитації" Укл. Люлька В.С., Короткий С.В., Петрушанко Н.М. – Чернігів: ЧНПУ, 2011. – 56 с.

2. Методика викладання дисциплін за фахом у вищих навчальних закладах : методичні рекомендації до курсу Л. І. Корміна. – Луцьк: Вежа-Друк, 2016. – 52 с.
3. Візуальні матеріали на електронних носіях.

13. Питання для підготовки до підсумкового контролю

1. Організація навчального процесу у вищій школі, його структура.
2. Освітні інноваційні технології в системі вищої школи України. 3. Концепція підготовки фахівців спеціальності «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»
4. Проблеми формування новітнього наукового мислення майбутнього фахівця спеціальності «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація».
5. Професійно-кваліфікаційна модель магістра спеціальності «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація».
6. Концепція підготовки фахівців спеціальності «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»
7. Проблеми формування новітнього наукового мислення майбутнього фахівця спеціальності «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація».
8. Професійно-кваліфікаційна модель магістра спеціальності «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація».
9. Види лекцій, їх структура, загальні вимоги до проведення лекційних занять.
10. Лабораторні та практичні заняття у вищій школі.
11. Умови ефективності проведення лабораторних та практичних занять з фахових дисциплін.
12. Педагогічне консультування при викладанні фахових дисциплін в вищій школі.
13. Використання інтерактивних форм і методів навчання при викладанні фахових дисциплін в вищій школі.
14. Застосування активних методів навчання з фахових дисциплін в вищій школі.
15. Особливості та умови ефективної організації самостійної роботи студентів при викладанні фахових дисциплін в вищій школі.
16. Розвиток критичного та творчого мислення студентів при викладанні фахових дисциплін в вищій школі.
17. Система контролю в навчальному процесі вищої школи.
18. Види і форми перевірки знань студентів вищої школи.
19. Кредитно-модульна система оцінювання студентів у вищій школі.
20. Педагогічна етика та такт викладача вищої школи.
21. Роль викладача вищої школи в якісній підготовці майбутніх фахівців спеціальності «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація».
22. Сутність, специфіка, структурні компоненти педагогічної діяльності викладача вищої школи.
23. Принципи, форми організації моніторингу якості освіти.

14. Рекомендована література (основна, допоміжна)

1. Авдеєнко А.П. Інтенсифікація навчального процесу та організація самостійної роботи студентів /А.П.Авдеєнко, Л.В.Дементій, О.Є.Поляков; /Проблеми освіти.-К.-2001.-Вип.24.– С. 108-111
2. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти в Україні: Історія, Теорія: Підручник.– К.:Либідь, 1998.– 560 с.
3. Барбашова І.А Дидактика: навч. посібник для ст-тів ВНЗ / І.А. Барбашова.– 2-е видання. – Донецьк: Ландон-XXI, 2011. – 228с.
4. Барбашова І.А Загальні основи педагогіки: навч. посібник для ст-тів ВНЗ /І.А. Барбашова. – 2-е видання. – Донецьк: Ландон-XXI, 2011. – 126с.
5. Бондар В. Дидактика: підручник для студентів вищих навчальних закладів.- К.: Либідь, 2005.- 252
6. Вишневський О І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки : навч. посіб. / О. І. Вишневський . - Вид. 3-є, допрац. і допов. - К. : Знання, 2008. - 568
7. Вітвицька, С. С. Основи педагогіки вищої школи : навч. посіб. / С.С.Вітвицька. - К. : Центр навчальної л-ри, 2003. - 320 с.
8. Вітвицька, С С. Практикум з педагогіки вищої школи : навч. посіб. / С.С.Вітвицька. - К. : Центр навчальної л-ри, 2005. - 398 с .
9. Вітвицька С.С. Практикум з педагогіки вищої школи. За модульною системою навчання. – К., 2005.- 395 с.
10. Волкова Н.П Педагогіка.- К.: 2003.-575 с.
11. Голік О.Б. Педагогічна майстерність: організаційно-управлінський аспект: Навч. посібник – Донецьк: Вид-во "Ноулідж" (донецьке відділення), 2010. – 242
12. Гончаренко О. М. Права людини в Україні: навч. посіб. / О. М. Гончаренко.- К.: Знання, 2008. – 207 с.
13. Застосування телекомунікаційних засобів у навчальному процесі (психолого-педагогічні аспекти): навчально-методичний посібник / авт.кол.; за ред. М.Л. Смульсон. – К.: Педагогічна думка, 2008. - 256 с.
14. Зеленський К.В. Рейтинг як форма індивідуального підходу до всебічного розвитку особистості / К.В.Зеленський, В.І.Козак, О.В.Синишин; /Нові технології навчання.-К.-2001.-Вип. 30.– С. 166-170
15. Законодавство України про працю : Збірник законодавчих та нормативних актів / Упоряд. М. І. Камлик.- К.: Атіка, 2003. – 944 с
16. Загальноєвропейський простір вищої освіти — досягнення цілей: Комюніке конференції міністрів країн Європи, відповідальних за сферу вищої освіти, м. Берген, 19—20 травня 2005 р. // Освіта України.— №50.— 2005. — С. 5. — 2 лип. 2005.
17. Згуровський М. Основні завдання вищої освіти України щодо реалізації принципів Болонського процесу та забезпечення вимог сфери праці //Вища школа: наук.-практ. вид. — 2004. — № 5—6. — С. 54—61.

18. Кайданова Л. Г., Мнушко З.М. Модульна технологія навчання. Навч.-метод. Посібник.- Харків.: Золоті сторінки, 2002.- 83 с.
19. Колот А. М. Реалізація основних принципів Болонської декларації при підготовці фахівців економічного профілю. Проблеми освіти: Наук.-метод.зб. — 2004. — Вип. № 37. — С. 3—21.
20. Кремінь В. Філософія освіти XXI століття // Урядовий кур'єр. — 2003. — № 23. — С. 6—7. — 6 лют.
21. Левківський К. М., Сухарніков Ю. В. Завдання щодо забезпечення якості вищої освіти України в контексті Болонського процесу // Вища школа. — № 5—6, 2004, С. 89.
22. Курлянд З.Н. Педагогіка вищої школи.- К.: Знання, 2009.- 387 с.
23. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи. Навчальний посібник.- К.:Знання., 2005.- 485 с.
24. Максимюк С.П. Педагогіка: навч. посібник / С.П. Максимюк. – К.: Кондор, 2009. – 670с.
25. Малафійк, І. В. Дидактика : навч. посіб. / І. В.Малафійк. - К. : Кондор, 2005.- 400 с.
26. Мистецтво бути викладачем: Практ. посіб. / А. Брінклі, Б. Десанте, М.Флегм та ін. За ред. О.І. Сидоренка. – К.: Навчально-методичний центр, „Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні”.– 2003.–144с.
27. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі. Навчальний посібник. - К.: ЧП, 2007. - 211 с.
28. Нагаєв В. М. Ефективність підготовки кадрів за модульно-рейтинговою технологією. Проблеми розробки та впровадження модульної системи професійного навчання «Модуль-2001» // Проблеми сучасного мистецтва і культури»: Зб. наук. пр. — К.: Науковий світ, 2001. —С 255—261.
29. Ніколаєнко С. Вища освіта і наука — найважливіші сфери відповідальності громадського суспільства та основа інноваційного розвитку // Освіта України. — 2005. — № 24. — С. 4—8. — 29 бер.
30. Нові технології навчання: наук.-метод. зб. - вип. 61 / Ін-т інновац. технологій і змісту освіти МОН України; редкол.: О.П. Гребельник, Я.Я.Болюбаш, І.А. Шелест та ін. – К., 2010. – 185с
31. Ортинський В Л. Педагогіка вищої школи : навч. посібник / В. Л.Ортинський ; М-во освіти і науки України, Львівський держ. ун-т внутрішніх справ. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 472 С.
32. Слепкань З. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі.- К., 2000.
33. Щербань П. М. Прикладна педагогіка.- К.: Вища школа, 2002.- 212
34. Ярошук Л.Г. Основи педагогічних вимірювань та моніторингу якості освіти: Навчальний посібник. – Луцьк, 2010. – 308с.